

Tummala Nou
Innimesse iggawessest önnistussest:
ehē

Lü h h i F e n n e
Sp p e t u s,

Kuid a innimenne on

- I. Tummala sarnatseks lõdud,
- II. Patto sisse langenud,
- III. Pattust árrapeástetud
ning falliste lunnastanud, ja
mil wiñl temma.
- IV. Sest fallist árralunna-
tamissest peab kassó sama,

Et iggamees woib lühhidelt tunda
kuid a temma peab
diete uskuma,
waggaste ellama, ja
iggaweste önsaks sama:

Küssimiste ja Kostmistega ülespandud,
ja pühha kirja sannadega
finnitud ja árraselletud.

GESUSSÉ Nimmel.

I. Õppetus.

Ruida Jummal innimest on Iouud.

I. Rüssimine.

Res on taewa, Ma, merre, ja keik, mis seál
sees on, Iouud ning tånnini hoidnud?

Kostminne. Kolm- aimus Jummal,
Issa, Poeg ning pühha Waim.

I Mos. 1, 1. 2 3. Algmisses loi Jummal tae-
wast ja maad; ja se Ma olli tühhi ja paljas, ja
pimmedus olli suggawusse peäl. Ja Jummal
Waim olli lähivitamas wee peäl; Ja Jummal
üties: Sago walgus; ja walgus sai.

33 Paul. 6, f. Jehowa sanna läbbi on taewad
tehtud, ja temma su Waimo läbbi keik nende väagi.

II. Mitme páwaga loi Jummal keik, mis
on lodud?

Kue páwaga. Eessimessel páwal loi Jum-
mal se walgusse; teisel taewa; kolmandamal
lahutos Jummal se ma merrest årra, ning loi
ma peäl keiksuggust rohto ja puud; neljandamal
páwa, ku, ja need tähhad; viendamal, keiksug-
sed kallod ja linnud; kuendamal, keiksuggused lo-
juksed, ussid, moud, ja wimakse innimesse. Mos. I.

III. Ruida loi Jummal innimesse:

Mulla tükkist loi Jummal innimesse,
Adam nimmi, ja temma naese Adama
küije luust, Eva nimmi.

I Mos. 2, 7. Ja Jehowa Jummal walmistas
sedda

sedda innimest, mis põrm on, mulla, ja puhhus emma ninnasse ellavat õhko.

IV. Missuggune olli innimenne omma essi messe lomisse polest:

Temma olli Jummala omma Loja sarnane.

I Mos. 1, 26. 27. Ja Jummal ütles: Tehhem innimest ennaste näo járrele enno ste sarnatsels, et nemmad wallitsewad ülle fallade mis merres, ja ülle lindude mis taewa al, ja ülle lejuste, ja keik ülle se Ma, ja keik ülle romajatte mis Ma peal romaroad. Ja Jummal loi se innimesse omma näo jerrele, Jummala näo járrele vi ta tedda; mehhels ja noeseks loi temma ned.

V. Kuida olli innimenne Jummala sarnane:

Menda et ta olli pühha, õige ja õnnis ilmima vattota ja waewata.

Eves. 4, 24. Ja teie peate enna te peale mõtma sedda uut innimest, kes Jummala sarnatsels on lodud tössise õigusse ja pühhitsusse sees.

VI. Ruhho panni Jummal innimest, kui ta tedda sai lonud?

Jummal panni tedda Edeni ehk paradiisi aeda, et temina sedda viddi harrima ning hoidma.

I Mos. 2, 15. Ja Jehowa Jummal mõttis se innimesse, ja panni tedda Edeni aeda, sedda harrima ja sedda hoidma.

VII. Mis käsko andis temma temmale?

I Mos 2, 16. 17. Ja Jehowa Jummal käskis innimest ja ütles: Keikist aia puist woid sa

Kül sūa; agga fēst hea ja kurja tundmissee puust ei pea sa mitte sōma; fēst mil pāval finna fēst sōdd, pead sa surma surrema.

II. Oppetus.

Kuid a innimenne on patto sissē langenud.

I. Agga ons innimenne se hea ja õnsa ello sissē ehk Jumimala sarnatsetk jānud?

Ei olle mitte jānud; fēst temma kautas sedda õnne ärra kurrati pettusse ja kawwalusse läbbi.

II. Kuid a pettis kurrat innimest:

Temma tootas temmale kawwalaste supremat torfust, ja e^esitas tedda se läbbi, et ta Jummalat ja temma kassosanna mahajattis, ja kurrati sanna wōttis kuulda.

¹ Mos. 3, 1-7. Agga maddo olli kawwalam kui leik ellajad mis wālja peāl, mis Jehova Jummal olli teinud ja se ütles n^ae se wāsto: Kos se en, et Jummal sedda ödinud? teie ei pea ei ühhestki rohho aia puust sōma. Ja naene ütles maⁿ wāsto: Kül meie sōme rohho aia puwiijast; Agga selle pu wihiast mis fēst aeda, on Jummal üttelnud: teie ei pea mitte seest sōma eggatemmasse puutma, et teie ärra ei surre. Ja maddo ütles naese wāsto: Teie ei pea mitte surma surrema. Sest Jummal teab, mil pāval teie fēst sōte, et teie silmād sūs lahti sawad ja sūte kui

Jum-

Jummal, ja tunnete head ja kurja. Ja se naene näggi, et se pu hea olli roaks, ja et ta filmadeie himmo teggi, ja et se pu olli armas, et ta piddi targaks teggema; siis wottis ta temma wijsi ja sõi, ja andis ühtlase ka omma mehhelle ja temma sõi. Siis said nende mollematte si mad lahsti ja tundsid ennast allasti ollewad: ja nemmad ðmolecid wigi - lähtå folko ja teggid eunestele pölded.

III. Ons siis innimenne se patto läbbi sure hääda sisse sattumud:

Jah, temma on isseennast ja keik omma suggurwoss/a keigesurema hinge ja ihho hääda sisse saatnud.

Nom. 3, 10. 11. 12. Nenda kui kirjotud on: ei olle kes õige on ei ühteainustki; et olle sedda kes moi:tab, polle sedda kes Jummalat viete otsib; nemmad on keik förvale läinud nemmad on ühtlased kõlwatumaks sanud, ei olle sedda kes head teeb, ei olle ühteainustke. 14 Laul. 3. s.

IV. Missuttguse hääda sisse on nüüd keik innimesed hinge polest sanud:

Se sure hääda sisse, et nemmad omast väest ei kolba ühtige head teggema agga ussinad ning walmis on kurja tegema.

Eves 4, 18. Kes ommas meles pimmedaks sanud, ja on laugel Jummala ellust ärra se rummalusie párrast, mis nende sees on, nende süd-dame förwadusse párrast.

V. Missugguse hådda sisse on nemmad
ihho polest sanud?

Et nemmad nüüd on többised, håddas,
waelwas ja surrelikkud.

I Mos 3, 19. Omma palle hiagi sees pead sa
leiba sõma: senni kui sa jálle mullaks saad, sest
festsammast olled sa wuetud. Eest sinna olled
pöörm ja pead jálle pörmuks sama.

VI. Missuggused on nüüd keik innimesed
patto pärast?

Nemmad on wihha ja surma lapsed,
se on Jummala wihha ja iggawesse pör-
go vina wåårt.

Rom. 5, 12. Otse kui ühhe innimesse läbbi pat-
to ma-ilma sisse tulnud, ja patto läbbi surm: nen-
da on ka surm leikide innimeste sisse läbbilainud,
selle ühhe sees nemmad keik on patto tleinud.

VII. Kas woiwad innimesed nüüd isseen-
nast sest håddast peästa?

Ei woi mitte, sest nemmad ei woi isse-
mnesest mitte omma hinge hådda ðiete
tunda eggasest lahti sada.

Ioan. 9, 40-41. Ja monningad neist Mari-
serides ütlesid Jesuse wasto: Kas meie ka pim-
medad olleme? Jesus ütles nende wasto: Oleks
site teie pimmedad, siis ei olleks teil mitte patto, ag-
ga et teie nüüd ütlete: meie náme, siis jáåb teie pat-

Rom. 7, 24. Oh minna wilets innimenne! kes
peästab mind sellesinnatse surma ihuist? Ewes.
4, 18. Ebr. 2, 15. Ap. 2. 28, 26. 27.

III. Oppetus.

Kuida innimenne on pattust ärre-peästetud ja kalliste lunnastud.

I. Ons Jummal tahtnud, et innimenne pid-di patto sisse jáma ja hukka sama :

Ei olle Jummal sedda mitte tahtnud, ta tahtis, et innimenne piddi pattust peäsmä ja önsaks sama.

Esek. 33, 11. Ni ideste kui ma ellan, se on Issanda Jehowa tanna: mul ep olle head meelt selle surmasti, kes õäl, maid fest: kui se, kes õäl on, vörab omma tee peält, et ta woiks ellada. Pöörge ümber, pöörge ümber omma purja tede peält; fest miksparraast tahhate teie suure, oh Issr. eli suggu.

2 Peet. 3, 9. Jummal on p tka melega meie vasto, ei inhhä mitte, et monned peawad hukkaminnema, maid et teik peawad meleparrandamist kätte sama.

II. Mis läbbi on Jummal seddasinnast onima armo tahtmist pattuse innimessele tootanud?

Se läbbi, et ta on tootanud omma qin-sa Poia läkitada Lunnastajaks ning On-nisteggiaks.

Moj. 3, 5. Ma tahhan wihha waeno tösta sinno ja naese wahhele, ja sinno seemne ja temma. Seemne w hhele; Se amma peab so pea rõhuma, ja sinna rõttad temmale kanda rõhhita.

Mos. 22, 18 Ja sinno Seemne sees peawad teik ma ilma rahwas ennast önnastama. Ra-lat. 3, 8.

III. Ons Jummal omma tootusse sanna töeks teinud?

Jah en oma tootusse sanna töeks teinud, ja omma Poia seie ilma sisse läkkitanud.

Kal. 4, 4. Qui aeg täis sai läkkitus Jummal omma Prega, et ta piddi naestest sindima ja kassio alia sama; et temma neid, kes kassio al ollid, piddi ärrakunnastoma et meie viddime laste õigust sama.

IV. Ruida on Jummal Poeg seie ilma sisse tulnud?

Temma on pühast Waimust sadud, ja neutsist Mariast ilmase todud.

Luk. 1, 25. Ja se Inael vastas ja ütles temmale: Pühho Waim peab so peale tullema ja keigekõrgema wäggi ülle voorjam: sepärasit peab ka se püh a mis siinust sünib. Jumala Poegs hüoma, V. Mis on Jummal Poja ehet meie Lunastaja nimmi?

GESUS KRISTUS.

Mat. 1, 21. Temma peab ühhe poia ilmase toona, ja sinna pead temmale nimme pannema Jesus, sest temma peästab omma rahvast nende pottudest. Joan. 1, 42.

VI. Mis on Jesus Kristus omma ollesisse polest?

Tössine Jummal ja tössine innimenne.

Rom. 9, 5. Kelle väralt wannemad on, ja kellest Kristus tulib ihha polest, kes on ülle keitide Jummal, kidgetud iggaweste, Amen.

VII. Ruida piddi meid Jesus Kristus kuratrisen patrust niiž surmast peästma?

Temma piddi meie pottud ennese peale mõtma ja kandma,

Joan.

Ioan. 1, 29. Teisel våmal nåab Joannes Jesu si enne jure tullevad; ja ütleb: Wata, se on Jummaia Tal, kes ma ilma patto ärrakannab.

Esa. 53. 4. Töe te, meie haigud sed en Temma enne e peäle riõmud, ja lei meie vallo kan mud, agaa meie arvastine ted da temma ennese su pärast wiggaseks tehtud, Jummalast peke mud ja waen atud ollewad. 2 Kor. 5, 21.

VIII. Misga on temma meie patte suud maksnud?

Omnia falli werre ja surmaga.

I Petr. 1, 18. 19. Sa eie teate, et teid ei olle laddutwarre asia ega, ei hõbbega eggat kuliaga lunnastud teie tühjast ellamisest, mis teie ollete wannemist öppinud, waid Kristusse kui ühhe ilma wiggata ja puhta Taale falli merrega.

I Tim. 2, 6. Kes ennastisse on annud lunnastamisse hinnaks kekide eest, et se omnia aial piddi ülestunnistadama. Matt. 20, 28.

IX. Ons Kristus Jesus surma sisise jänuud?

Ei olle mitte jänuud, sest temma on surnust jälle ülestouasnud, taeva läinud, ja istub Jummalala parremal käel.

I Kor. 15, 3. 4. Sest ma ollen feigeessite teilet sedda annud, mis minna ka ollen samud, et Kristus on surnud meie pattude eest Kirjade járrele, ja et temma on maetud, ja et ta on ülestouasnud kolmandatul våval kirjade járrele.

Mark. 16, 9. Ja Issand, kui ta uendega sai rálinud, wöeti üles taeva ja istub Jummalala parramal polek.

X. Miltspärrast on Jesus Kristus taewa eht omma au sisse läinud?

Et temma meie eest viddi palluma ja vühha Waimo meile andma.

Ehr 7, 25. Sepärrast woib temma ka allati ja täieste õnsaks tehha neid kes temma läbbi Jumala jure tullevad, ja ellab ikka, seks et ta nende ee pastub.

Nom. 8, 34. Kas se, kes woib hukkamoista? Kristus on se kes surmud, ja mis veel ennam kes ka üllesärratud, kes ka on Jummala parremal läel, kes ka meie eest pastub.

Joan. 16, 7. Agga minna ütlen teile sedda tõt: se tulleb teile heaks, et minna ärralähhan; sest kui minna ärra ei lähhä, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; agga kui minna saan ärralainud, tahhan minna sedda teie jure läkitada. Ap. E 2, 33.

XI. Kas siis Jesus Kristus taewast jälle tulleb

Jah tulieb nähtaval kõmbel kohhut moistma ellawatte ja surnutte peale.

Ap. E 1, 11. Sesimane Jesus keik reilt on ülleswoetud taewa, se peab tullemaga selsammal kõmbel, kui teie sedda olie e näinud taewa ärraminnewad.

2 Tessol. 1, 6 - 10. Ap E 10, 42.

XII. Mis head on Jesus Kristus omma kannatamisse surma ja ülestousmissesse läbbi meile saatnud?

Temma on keik innimessed Jummalaga leppitanud, omma õigust ja vühha Waimo neile aatnud, ja sedda kohhut, et nemmad Jummalot sees igganesse õnne ja ümalöpmatta rõmo woiwad sada.

2 Kor. 5, 19. Sest et Jummal olli Kristusse sees ja leppitas ma-ilma isse ennesega ãrra, ja ei arwanud neile mitte nende ülle stmissed sõuks; ja temma on meie sisse pannud ãrraleppitamisse saña.

Esaia 53, 1. Mo fullane, se Õige teeb paljo õigeks se läbbi, et nemmad tedda tundwad, sest Temma kannab keik nende üllekohhut Joan. 17, 21. 24. Rom. 3, 25. 5. p. 1. 2. 8. 11. s. Kal. 3, 11. 1 Joan. 1, 3.

XIII. Kust õppime meie sedda keik?

Meie õppime sedda Ewangeliummest eht armo-õppetusseest.

Rom. 1, 16. Minna ei hâbbene mitte Kristusse armo-õppetusseest, sest se on Jummala väaggi õnnistusseks iggaiühhele, kes ussub, ni hâsti Judamehhele eßite, kui ka Kraka mehhele. Sest Jummal a digus ilmutakse sellesamma sees ussust usko, nenda kui kirjotud on! Alga se, kes ussust õige on, peab ellama.

XIV. Mis teeb Jummal Ewangeliummi läbbi

Jummal katsub ja vallub meid raskeste, et meie peame temimaga leppima, se on sedda lihha meelt, mis üks waen on Jummala vasto, mahhajätma, ja keikist aiast, mis meie Issand Jesus Kristus meile on saatnud, ossa ja kasjo wõtma.

2 Kor. 5, 20. Meie pallume nüüd Kristusse assemel: Andke emast Jummalaga ãrraleppitada.

I Joan. 1, 3.

Kor. 1, 9. Jummal on ustav, kelle läbbi teie õbete kufusud temma Poja meie Issanda Jesusse Kristusse vissasamissels.

IV. Öppetus.

Mil wiſil innimenne Jēſuſſe Kris-
tusſe lunnastamisſest kasso ſaab.

I. Sawad ſuis keik innimesſed neift Jēſuſſe
armo andiſt oſſa ning kasso?

Ei ſa mitte et kūl Jēſuſ neid keik on kaf-
fiste árralunnastanud ja peāſtmud.

Matt. 7, 21. Ei ja keik, kes minno wastro út-
leb; Jēſand, Jēſand! taewariki, maid kes teeb
minno Jēſia tahtmift, kes taewas on.

II. Miltspārrast ei ſa keik ſeft kallift Jēſuſſe
lunnastamisſest kasso?

Sevārrast, et ſe ſurem hulk ſedda pim-
meduſt ehk pattuſt ello ennam armastab,
fui ſedda walguſt ehk wagga ello.

Joon. 3, 19. Agga ſe on ſe bukkamoistminne, et
Walguſ on tulnud ma-ilma ſiſſe; ja innimesſed
armastasid pimmeduſt ennam kui ſedda Wal-
guſt; ſeft nende teud oħid kuriad.

III. Res need on, kes nenda temma kallift
lunnastamisſest kasso ei ſa?

Keik need, kes ühhe ehk mitme aivwa-
liko patto ſees jáwad eliamā.

Kai. 5, 19. 20. 21. Aivweli kud on libba teud,
mis on needſinnatſed: abbiellorikminne, horus, ro-
jus, limatus, woðra-jummala teniſtus, noidus,
waen, riud, ladde wiibha, wiħhastelemiſſed, riid-
lemeſſed, labkumiſſed, ſeggafeſd öppetuſſed, lau-
dēdus, tapmiſſed, liigiominne, prassiminne, ja
mis nende ſarnatſed on, mis minna teue enne út-
len,

len, nenda kui minno sa enne ollen üttenud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jumma la riki pärrima. Jak. 2, 10. 11.

IV. Kas siis need sawad kassو Jesussest, keda näitse aiga peält wängad ollewed?

Ei sa mitte, kui nemmad seest viddi pat tused himmud armastawad, ja ilmalikko asjade eest ennam murret kandwad, kui omma hinge parrandamisse eest.

2 Tim. 2, 5. Kellel on Jummalakartusse nägo, aga selle väage salgawad nemmad ärra, ja neist lahk. Matt. 7, 22 23.

1 Joan. 2, 15. Kui keige ma ilma or mastab, selle sees ei ole mitte Issa armastus. Tit. 1, 16.

V. Kes siis fest kallist Jesusse lunnastamis est kassو sawad?

Need üksvändis sawad os'a ja kassو, kes omma hinge hääda õiete tui dwad, om mad pattud suddamest kahhetiewad, mah ha jätwad ja õige ussoga Jesusse omma aino Omnisteggia käest abbi otsiwad.

Mark 1, 15. Jumma riik on ligai tulnud par randage meelt, ja ueluge armo öpretust.

Ela. 1, 16-19. Peske ennast, puhastage ennast, satke ommad kurjad teud mo silma eest ärra, seiske kurja teggemast: öppige head teggeme, noudke, mis lohhüs saatke ülleannetumad õige teie, moilise lehhut waeste lastele, selletage leske naeste asjad ärra. Et tulge siis, ja selletagem om mad ssjad issekõles, ütleb Jehowa. Kui teie pattud on kui elle punnased rided, siiski peawad nem-

nemmad ni walgeks sama kui lummi; kui nemmad punnased on, kui merre karva rie, pe nad nemmad ommeti walge willa sarnatseks sama.

VI. Missuggused armo aannid sawad need,
kes nend a pattiust põörwad ja Jesusse
fisse ustwad?

Nemnad sawad 1) sedda Jumimala
armo, et nemnad ennast julgeste woiwad
Jumimala lapsiks kitelda.

Ewel. I, 5. Jummal on meile enne seddmud
laste õigust Jesusse Kristusse läbbi ennese pole
omma tahtmissee hea mele jõrrele, omma armo
on fatus'eks, misga temma meid ennesele arm-
saks teind, se arm'a Poja sees

2) Pattiude andeks-andmist; Ewel. I, 7.
Kelle rees meil on ärrahunnastaminne temma
veere läbi, pattiude andeks-andminne temma
armo riikust mõda. I Joan. I, 9.

3) Iggawestöitust; Wil. 3, 8. 9. Jatdes-
te minna or van ka leik kahjuks minno Issanda
Jesusse Kristusse wägga fulli tundmissee vasto,
kelle värast ma leik ollen kahjuks arwanud, ja
arwan sedda leik pühmed ollewad, et ma Kris-
tust wöissin käsjuks sada, ja et mind temma seest
leitakse, et mul ei olle omma õigust, mis käsust
tulleb, maid mis Kristusse usu läbbi tulleb, se
õigus, mis Jummalast tulleb usso läbbi.

4) Pühha Waimo; Ap. T. 2, 38. Peetrus
üles nende vasto: P. rrändage meelt ja iggaüks
teie seast lasto ennast riitida Jesusse Kristusse
nimme peale pattiude andeks andmissels, ja siis
peate teie pühha Waimo anni sama.

1) Iggawest ello; 1 Joan. 5, 11. 12 13. Ja se on se tunnistus, et Jummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma P ia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello: kellel Jummala Poega ei ole, sellel ei olle sedda ello m te. Sed da ollen ma kirjotanud teile, kes teie ussute Jummala Poia nimme sisse, et teie peate teadma, et teil iggarverne ello on, ja et teie peate uskma Jummala Poia nimme sisse. Joan. 17. 3.

VII. Kuid a peab nisugune wa ga innimene ellama, kui temma ni sured annid tahhab otsani hoida?

1) Peab temma sedda, mis ta ristmises on tootanud, kindlaste piddama, ja usso läbbi Krisiusse sisse jáma.

1 Peet. 3, 21. Gelle mästo ähhendus se ristmisse teeb meid nüüd ka õnsaks, (ei mitte rojusse ärrasaatmisse üha vedit, waid hea suddame tunnistusse julge küssiminne Jummala käest) Jesusse Kristusse ülestousmissee läbbi.

Joan. 15, 4. Jäge minno sisse ja minna teie sisse: otskui w napu oks ei woi milja fando isse enneseni, kui temma ei já w napu külge, nenda ta teie, kui teie ei já minno sis e.

2) Peab ta vühha Waimo juhhata misse järrele ellama.

Rom. 8, 2. 13 14. Sepärrast nüüd, wen nad, ei ole meil wõlgo libhaga, et meie pecksimed libha järrele ellama; fest kui teie libha järrele wõttate ellada, siis peate teie surrema; aga kui teie Waimo läbbi ihho teud wõttate surretada, siis

siis peate teie ellama: fest ni mitto kui Jumala
Mimo läbbi juhbatast, nee sinnatsed on Jum-
mala lapsed. Kal. 5, 28.

3) Peab ta jummalast sannast ja fallist
õhtosõma: aiaast omma hingele ussu kin-
nitust saatma.

1 Pet. 2, 2. Himmustage otsego proego sun-
dinud lapsoklessed sedda Jumala sanna selget
pima, et teie selle läbbi voite k. swada.

1 Lvul. 1, 2 3 f. Wäega õnnis on se inni-
menne, kes ei kai õaliatte nou járrel, egaas seisla
vattuste tee peäl. egga itšu pilkutie járre peäl;
Maid kel hea meel on Jehova kassso öppetussest,
ja mõtlesb ta kassso öppetuse se pâle õöd ja pâ-
mad; siis on temma otsego pu mis mee soonte
ärristutud, mis omma vilja annab ommal aias,
ja selle lehbed 'ei puddene, ja keik mis ta wottab
rehha lähhâb korda.

1 Kor. 11, 28. 29. Innimenne katisko isse en-
nast läbbi, ja nenda sôga temma fest leivast ja
jogo se karrika seest: fest kôlwato sôõb ja joob,
se sôõb ja joob isseennesest nuhtlust, n. t. s. Ap.
Eegg. 2, 46. 47.

4) Peab ta walwama, ja Jummalat
teigest süddamest palluma.

1 Peetr. 5, 8. Olge kassinad, walwage fest
teie waenlane kurrat käib ümber, kui mõiraja
loukoer, ja otsib, kedda temma woiks ärraneels-
da, selle wasto seiske kindlaste uskus. Matt. 7,
7. 8.

5) Peab ta omma hinge waenlaste, se
Dñ:

on furrati, ma- ilma ja omma libha himmo wasto wannema ja neid árrawoitma.

Kal. 5, 6. 17. Kåige Waimus, sus ei te teie mitte libha himmo járrele: seft libha himmustab Waimo wasto, ja waim libha wasto, agga need-sinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahate. Ebr. 12, 4. 1 Joan. 5, 4 5. Ewes. 6, 10-13. 1 Petr. 2, 11.

6) Peab ta sün ilmas keik willetsust ja risti kannatlikko föddamega kannatama.

Ebr. 10, 36. Kannatust lähhåb teile tarvis, et teie Jummala tahmijst tehhes voite tootust kätte sada. Jak. 5, 7 8.

VIII Kas siis tössised risti- innimessed pea- wad sün ilmas risti ja willetsust kannatama?

Ja peawad kannatama.

Lut. 9, 23. Ja Jesus ütles keikile: Qui legi minno jarrele tahhab tulla, se salgago isseenmaist árra, ja wótko omma risti iggapááw enne e pedale ja kåigo minno járrel. 2 Tim. 3, 12. Ebr. 12, 8.

IX Mitmesugtune on nende waggade rist ja willetsus?

Kahbesuggune, 1) se wälijaspiddine, 2) se seestpiddine rist ja willetsus.

X. Mis on se wälijaspiddine rist ja willetsus?

Keik hådda, mis wälijaspiddi nende peále tulleb, kui neile üllekohhut tehhasse ja nende wagga ello teotakse, n. t. s.

Joan. 16, 1. 2. Sedda ollen minna teile råknud, et teie ennast ei pahhanda. Ja nemmad lük-kawad teid foggodussest wålja; ta tulleb se tund, et iggaüks, kes teid tappab, mótleb ennast Jum-malale melehead kui ühhe ohwriga tegawad.

XI. Mis on se seestpiddine rist?

Seestpiddine rist on se waew, mis innimenne wastopannes tunneb, kui pattused himmud ja mótted temma meelt wasto seestpiddi touswad.

38. Paul. 9. f. Ma rågin omma üllekohhut ülles, ma olien murreb omma patto. párrast. Rom. 7, 24.

II. Mikspárrast pearwad need waggad nisugust risti ja willetsest kannatama?

Sepárrast et nemmad pearwad ifka parremaks, vúhhamaks, waggamaks ja Kristusse sarnatseks sama.

I Peet. 1, 6, 7. Teie peate vågga röömsad olsema, kes teie nüüd pissud (kui se tarwis láhhåb) kurwad ollete monnesarnaste kiusatusse sees, et teie usf, kui se saab läbbikatsuid, peab leitima paljo üllemäa olemast kui kuid, mis kaub, ja siis-ki tulles läbbikatsutakse, kitusseks ja aulis ja auustamisseks, kui Jesus Kristus ilmub. Ebr. 12, 10. Roma 8, 29.

XIII. Kas Jummal need waggad nende willetsusse sees ka römustab?

Jah Jummal römustab neid jo siin ilmas nende willetsuste sees.

2 Kor. 1, 3. 4. 5. Kïdetud olgo Jummal ja meie Issanda Je'usse Kr. stusse Jesa, se süddametsliko hakasiusse Issa, ja keige trööstimisse Jummal, kes meid trööstib keige meie willetsusse sees, et mere roime trööstida neid, kes keigefugause willetsusse sees on, se trööstimisega, misga meid endid Jummalast trööstivalse. **Sest** otsego meil Kristusse kannatamissi passio on, nenda trööstitakse meid ka rohkesti Kristusse läbbi.

XIV. **Ras** need waggaad wahhest keigest willetsussest peäswad:

Jah, nemmad peäswad keigest willetsussest, kui Jummal neid ühhe õnsa si ma läbbi süt ma-ilmaст árrakorristab a wiimsel pával surmust üllesárratab a) omma taewariki wöttab c).

a) Luk. 23, 43. Tõest minna ütsen sulle: tänna pead sa minnoga Paradiisi ollema.

b) Ioan. 5, 28. 29. Tund tuldeb, millal leik, kes haudada sees on, peawad temma, Jummal Poia, heale kuulma ja wälja tulema, kes on head teinud, ello ülestousmissels; agga kes on pahha teinud, hukkamoistmissee ülestousmissels.

c) Matt. 25, 34. Siis wottab öolda kunnings neile, kes temma parremal käel on: Tulge tenna, minno Issa õnnistud, párrige sedda kunningriki, mis teile on walmistud ma-ilma assutamissest.

XV. **Ons** nemmad siis taewas keigest waes wast ja ristist lahti?

Jah, seál on nemmad keigest waewast lahti

lahti, näwad Jummalat vallest pallesse, ning tundwad Jumala sees ilmalöpmatta rõmo.

Ilm. 7, 16. 17. Neil ei pea ennam nälga ega janno ennam ollema; ei pe ge nende peäle langema päike eggas mingisugust pallavat, seest se Tal, mis kõst au- járga on, peab kui karjone neid hoidma, ja neid juhhatma ellavatte weehallikatte jure, ja Jumal vottab keik silma piissarad nende silmist ärapühkida.

Joh. 19, 25. 26. 27. Minna tean, et mo Lunastaja ellab, ja Temma jádb wiimsets pörmo peäle seisma; ehk kül ussid mo nahhaga seda lihha sawad äraakorinud, siisli saan ma oimma lihha seest Jummalat nähha, keda minna saan enneole nähha, ja minna silmad sawad tedda nähha, ja mitte wõbras. I Peetr. 1, 8.

2 Tim. 4, 18. Kül Issand mind ka peästab Peigest nende kurjast teust, ja aitab omma tae- wasse rigisse:

Temmale olgo au iggaweste igga- wessets aiafs, Amen.

REC-393

Omsa

R 14.842-

14 893

